

19. tétel: AZ I. VILÁGHÁBORÚ JELEGZETESSÉGEI

I. SZÖVETSÉGI RENDSZEREK KIALAKULÁSA:

Az I. vh. előtt Európában két nagy szövetségi rendszer alakult ki:

1. Központi hatalmak: Németország, Osztrák-magyar Monarchia, Olaszország
2. Antant hatalmak: Franciaország, Anglia, Oroszország

II. A HÁBORÚ JELEGZETESSÉGEI:

1. Villámháborús tervek kudarca: mindenki arra készült, hogy néhány hónap alatt teljes győzelmet arat, de a háború 4 évig elhúzódott. SCHLIEFFEN-terv: németek villámháborús terve:
 - A németek Belgiumon keresztül elfoglalják Franciaországot, addig az oroszok keleten nem tudnak mozgóítani.
 - A franciák feletti győzelem után az oroszok ellen vonulnak.
 - A kudarc okai: nem sikerül Franciaország teljes elfoglalása, és az oroszok a vártnál gyorsabban mozgóítanak.
2. Totális háború: a gazdaság minden területét arra kellett átállítani, hogy a fronton harcoló katonákat élelmiszerrel, ruhával és fegyverrel ellássák. A hátszország átállt a hadigazdaságra.
3. Propaganda és média szerepe nő:
 - Az újságok, rádió, szórólapok segítségével próbálták meggyőzni az egyre elégedetlenebb lakosságot a háború folytatásáról.
 - Ugyanezeket a módszereket, és a tüntetést alkalmazták az elhúzódó háború miatt megjelenő háborúellenes mozgalmak.
4. Új fegyverek: géppuska, tank, tengeralattjáró, repülő, vegyi fegyverek
5. Állóháború:
 - Egymás mögött mélységében többszörösen tagolt (lövész)árokrendszerek vannak.
 - A védelmet szöges drótokkal és géppuskával is megerősítik.
 - A védekezés sokkal hatékonyabb, mint a támadás, ezért egyik fél sem tud a másik fölé kerekedni. Következménye, hogy nagyon hosszú frontszakaszok alakulnak ki.

III. HADI ESEMÉNYEK:

1. 1914
 - a. *Nyugati front*: németek a Schlieffen-terv alapján Belgiumon keresztül lerohanják Franciaországot. Szeptember elején a Marne folyónál a franciák megállítják a németeket. Ezután elkezdődik a „versenyfutás a tengerhez”: egymás állásait megkerülve támadnak, így Svájc-tól az Északi-tengerig tartó frontvonal alakul ki. Kialakul az állóháború.
 - b. *Keleti front*: oroszok a vártnál gyorsabban mozgóítanak, így csapatokat kell átküldeni a nyugati frontról. Tannenberg-nél és a Mazuri-tavaknál német győzelem, Galíciában az osztrák-magyar csapatok sikerei. Itt is kialakul az állóháború.
2. 1916

Nyugati front: Február és december között Verdunnél harcolnak (verduni vérszivattyú), 1 millió áldozat (halott vagy sebesült)

Június és november között Somme folyónál harcolnak. Itt vetnek be először tankokat („gépek csatája”); 1 millió áldozat.

IV. A SZÖVETSÉGI RENDSZEREK VÁLTOZÁSAI:

- **ANTANT**:

1915-ben Olaszország az ő oldalukon lép be a háborúba, annak ellenére, hogy a központi hatalmak szövetségese volt. (Az antant országok többet ígértek nekik.)

1917-ben az USA lép be a háborúba. Ez fogja az erőviszonyokat annyira eltolni az antant javára, hogy rövidesen a központi hatalmak békére kényszerülnek.

1918-ban kilép a háborúból Oroszország és Románia.
- **KÖZPONTI HATALMAK**: 1914 októberében Törökország csatlakozik, míg Olaszország nem lép be a háborúba.

1915-ben Bulgária csatlakozik hozzájuk.